

ÉLETTÜNK

LI. évf. 6. szám (51. Jg. Nr. 6.)

Az európai magyar katolikusok lapja

2019. június

„TAGJAI VAGYUNK EGYMÁSNAK”

Szalézi Szent Ferenc, az újságírók és a médiában dolgozók védőszentjének ünnepén tették közzé Ferenc pápa üzenetét, amelyet az 53. Tömegtájékoztatási Világnapra írt. A Szentzsák sajtóterme már tavaly szeptember 29-én, Szent Gábor főangyal, a tömegtájékoztatásban dolgozók védőszentjének ünnepén ismertette a világnap témáját, amelynek kiindulópontjául Ferenc pápa Szent Pál Efezusiakhoz írt leveléből választott idézetet: „Tagjai vagyunk egymásnak” (Ef 4,25). Az üzenet alcíme: **A közösségi hálózatok közösségeitől az emberi közösségig. A magyar helyi Egyház a kommunikációs világnapot a Húsvét utáni hatodik vasárnapon, idén május 26-án ünnepli.**

A három részre tagoló üzenetben a Szentatya elsőként a „hálózat” és a „közösség” metaforáit elemzi, rámutatva a kommunikációs környezet kihívásaira, majd a páli idézetből kiindulva vizsgálja a keresztény identitást, amely az isteni Személyek szeretetközösségén alapul. A lájktól az ámenig című végkövetkeztetésben pedig eljut a „diagnózistól a terápiáig”: a hálózat legyen a kölcsönös tisztelgeten alapuló párbeszéd, találkozás helye. Az Egyház maga is egy hálózat, amelyet az eucharisztikus szeretetközösség szálai fonnak egybe.

Kedves Fivérek és Nővérek, amióta létezik internet, az Egyház mindig arra törekedett, hogy előmozdítsa használatát a személyek közötti találkozás és a minden ember közötti szolidaritás szolgálatában. Ezzel az Üzenettel ismét arra szeretnénk hívni benneteket, hogy gondolkozzunk el kapcsolataink alapjáról és jelentőségéről és fedezzük fel a jelenlegi kommunikációs környezet széleskörű kihívásait közepette az ember vágját, aki nem akar magányos maradni.

A médiakörnyezet ma már megkülönböztethetetlen a mindennapi életszférától. A hálózat korunk egyik forrása. Egykor elképzelhetetlen ismeretek és kapcsolatok forrása. Számos szakértő azonban a mélyreható átalakulások kapcsán, amelyeket a technológia idézett elő a tartalmak produkcióját, terjesztését és igénybevételét illetően, rámutat a kockázatokra is, amelyek globális szinten fenyegetik a hiteles tájékoztatást. Az internet a tudáshoz való hozzáférés rendkívüli lehetőségét képviseli, de az is igaz, hogy olyan hely, amely leginkább ki van téve a félretájékoztatásnak és a tények és a személyek közötti kapcsolatok tudatos és célzatos eltorzításának.

El kell ismerni, hogy a közösségi hálózatok egyrészt azt szolgálják, hogy összekapcsoljanak bennünket, hogy megtaláljuk és segítsük egymást, másrészt alkalmasak személyi adatok manipulálására is, politikai vagy gazdasági előnyök céljából, figyelmen kívül hagyva a személyt és jogait megillető tiszteletet. A statisztikák azt mutatják, hogy a legfiatalabbak között minden negyediket érintett már az internetes zaklatás epizódja.

(Folytatás a 2. oldalon)

Pünkösöd
(Antonio Palomino festménye)

DSIDA JENŐ Pünkösdi várakozás

*Kész a világ,
Feszült, ünnepi várás
Tereng felette.
Halotti csend. Csak néha néha
Sóhajt az Isten lelke.
Kímérve minden pálya
Megtöltve minden lélek-lámpa,
Ahol csak úr a lét...
De jaj, sötét van,
Mélyseges iszonyú sötét!
A zordon tömeg-árnyék
Némán zokogva kering utjain,
S csak egyet tud és egyet érez...
...Most váratlanul vágyn megvonaglik
és felzúg Istenéhez:
Betelt az idő!
Sugarat, fényt, színt adj nekünk,
Mert epedünk!
Fényesség nélkül oly sivár az élet!
Nagy Alkotónk, oh mondd ki szent igédet
Legyen világosság!...
És ismételik mindig erősebben
A felviharzott étheren keresztül
És felharsan az egek harsonája
s a végtelennek zsolozsmája zendül
Zsibongva, zsongva...
És nagy szavát az Úr – kimondja!*

TÜRMEZEI ERSZÉBET Pünkösöd után

*Pünkösöd előtt – sóvárgás titkos mélye.
Pünkösöd előtt – ígéretek zenéje.
Pünkösöd előtt – esedezés, esengés.
Pünkösöd előtt – halk hajnali derengés.
Pünkösöd előtt – szent vágyak mozdulása.
Pünkösöd előtt – koldusszív táruulása.
Csendesen várni – várni, hinni, kérni!
Aztán – boldog pünkösöd utánba érni!
S pünkösöd után – szent égi erőt-vetten,
pünkösöd után – Lélekkel telítetten.
pünkösöd után – bátor tanúvá lenni,
pünkösöd után – régint kárnak ítélni.
Krisztusnak élni és másoknak élni,
minden mennyei kincset elfogadni,
és pünkösöd után – adni, adni, adni!*

AZ EGYHÁZAT ÉLTETŐ SZENTLÉLEK

Írta: Marics József

A keresztény Egyház harmadik legnagyobb ünnepe pünkösdvasárnap, a Szentlélek kiáradásának és az Egyház születésének napja. Az Úr Jézus Krisztus a mennybemenetele előtt kérte a Szűzanyát és az apostolokat, hogy maradjanak együtt, buzgó imádság közepette várják a Vigasztalót, az Erősség Lelkét, a Szentlelket.

A húsvét utáni 50. napon, az utolsó vacsora termében a 11 apostolra és a Szűzanyára tüzes lángnyelvek formájában leszállt a Szentlélek. Nagy költőnk, Reviczky Gyula a poézis nyelvén fogalmazza meg, hogy mit is jelentett a világ számára akkor, és mit jelent a mában élőknek a Szentlélek eljövetele, kiáradása és átforgató ereje.

*Piros Pünkösöd öltözik sugárba,
Mosolyogva száll le a világra.
Nyomában kél édes rózsza – illat,
Fényzőn hull, a szívek megnyílnak.*

*Megoldotta az apostolok nyelvét,
Hirdetése a győzedelmes eszmét.*

*Piros Pünkösöd, szállj le a világra,
Taníts meg új nyelvre, új imára.
Oszlasd széjjel mindenütt az éjet,
Szeretnek sugara, Szentlélek!*

Pünkösdkor, a Szentlélek csodát tett az apostolokkal. A gyáva, félnők, a parányi életüket remegve féltő tanítványok öntudatra ébredtek, közösségi embereké váltak.

Rádöbbsentek, hogy hivatásuk és küldetésük van: az Evangélium hirdetése. Szent kötelességüknek és feladatuknak tekintették, hogy meg kell győzniük a világot, hogy ismerje meg Jézus életét, és fogadja el üdvösséget hozó tanítását. A Szentlélek Úristen bátrakká, hőssékké és szentekké tette az apostolokat. Fölkészítette őket az eredményes lelkipásztori

szolgálatra. A Szentlélek fölfrissítette az apostolok memóriáját, eszükbe juttatta Jézus életét és tanítását. A tanítványok életük végéig maguk előtt látták Jézus egyéniségét, istenemberi karakterét, együttérző szeretetét, a lelkeséget sugárzó tekintetét, gesztusainak méltóságát és hangjának megnyugtató, bársnyos és tekintélyt parancsoló zengését.

A Szentlélek erejét és az apostolok átalakulását, az igazsághoz hűen, költői szépséggel fogalmazza meg Kunszery Gyula.

*S akik eddig gyávák voltak,
bátrak lettek hirtelen,
s a tudatlan agyvelőkben
kigyulladt az Értelem.
S kik eddig a zsidón kívül
nem tudtak más nyelveket,
minden nyelven hirdették már
a krisztusi elveket.*

Pünkösdkor, a Szentlélek eljövetelekor megszületett az Egyház, melynek élető Lelke a Szentlélek. A Szentlélek Úristen, ahogy az elmúlt kétezer év alatt éltette, felkarolta, gyógyította, vigasztalta és vezette az Egyházat, a mában élő egyháztagsait is szeretné átforgálni, hőssékké és szentekké tenni.

A Szentlélek ma is hívja és várja az Egyházba, az Üdvözítő által megváltott embereket.

Hívja a mában élő szenteket, hogy világító csillagok legyenek a lelki sötétségben botorkáló embereknek.

(Folytatás a 3. oldalon)

ELSŐÁLDÓZÁS A MÜNCHENI MAGYAR KATOLIKUS EGYHÁZKÖZSÉGEBEN

Május 5-én nagy ünnepre virradtak a Müncheni Magyar Katolikus Egyházközség gyermekei, akik közül három lány és nyolc fiú járult első szentáldozáshoz a vasárnap délelőtti szentmise keretében.

Az ünnep alkalmából a szentmisében aktív szerepet vállaltak az egyházközség gyermekei, akik Szarvas Erzsébet lelkipásztori munkatárs vezetésével készültek életük eme fontos pillanatára. A szentmise olvasmányait így gyermekek tolmácsolásában hallhattuk. Az Oltáriszentség magukhoz vétele előtt pedig közösen imádkoztak a gyermekek, majd a szentáldozást követően köszöntötték a szívéükbe költöző Jézust.

Merka János, az egyházközség plébánosa szentbeszédében tudatosította a gyermekek számára a Jézussal a kenyér színeben történő találkozás fontosságát. Felhívta figyelmüket, hogy szívük ettől a naptól Jézust hordozza, mely lakhely értékesebb számára minden arany monstanciónál.

A szentáldozást követően az immáron 26 éves MÉCS Imakör vezetője köszöntötte az el-

sőáldozó gyermekeket és ajándékozta meg őket egy fakeresztel, valamint egy kis imafüzettel. Az elsőáldozó gyermekek és családjaik arcán kézzel foghatóvá vált az öröm, mely jellemezte a szentmise utáni közös ünneplést. Adja Isten, hogy – ahogy a plébános atya is fogalmazta – imáink révén az elsőáldozó gyermekek Jézus hű barátai maradjanak. □

Tizenegyen járultak első szentáldozáshoz

NYÁRKEZDET ÉS KRISZTUS-KÖVETÉS

Minden évszaknak megvan a maga szépsége, de a nyári hónapokat talán jobban várják a családok, legfőképp a gyerekek, és azok is, akik az évközi munkát szakítják meg, hogy a pihenés jól megérdemelt idejét töltsék. Ilyenkor lehetőségünk nyílik arra, hogy jobban figyeljünk a természetre, meglássuk annak szépségeit, és felismerjük benne a Teremtő gazdag ajándékát. A liturgikus év nagy ünnepeinek elmúltával az úgynevezett évközi idők vasárnapjain továbbra is találkozhatunk Isten szavával és az Eucharishtiában az ő Fiával, Jézus Krisztussal. A hívő ember számára a nyár a keresztény élet megvalósításának a lehetősége is. Ilyenkor több időnk van egymásra és Istenre.

Az évszakok forgásában eljutottunk a nyári időszak sok szempontból kedvező napjaihoz, a testet-lelket felüdítő pihenéshez és a hitbéli növekedéshez. Erkölcsei életünkben ugyanis nem tarthatunk szünetet, és úgy, ahogy a szívünk is folyamatosan működik, vele együtt a személyiségünknek is léteznie és fejlődnie kell. Nem feledkezhetünk meg arról, hogy mi mindnyájan Isten gyermekei vagyunk. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy a hitéletünket szomorúan vagy zárkózottan kellene megélni, sokkal inkább jelenti azt a belső szabadságot és örömet, amelyet az élet minden területén megmutathatunk. Annak a kegyelemnek a segítségével, amelyet keresztségünk kaptunk, nemcsak a nyári hónapokban, hanem az év minden szakában, sőt életünk bármely állomásán, együttműködve a Szentlélekkel, helyt tudunk állni, és meg tudunk felelni az evangélium követelményeinek.

A nyár a keresztény számára nem a felelősség nélküli alkalmakat jelenti, hanem egy belső építkezést, amely akár együtt járhat a hit küzdelmeivel, de annak a lehetőségével is, hogy a kedvező körülményeket felhasználva növekedjünk a hitben.

A kötetlenebb együttlétek és az alkalmas idő, bármennyire kedvezőek, veszélyt is jelenthetnek a hitélet számára. Ez azonban minden évszakban így van. De talán a nyár, ha készülünk rá, megfelelő lesz a példaadásra is. A napi imádság, a vasárnap szentmise biztos oszlopa annak a lelki

háznak, sőt belső szentélynek, amely egyéniségünk, lelkiismeretünk legmélyebb pontját jelenti. Nemcsak az év többi idejéről, hanem a nyárról is el kell majd számolnunk, melynek programjait érdemes kézben tartanunk, hogy akár a körülöttünk lévőknek vagy a bizonytalanokdóknak követendő mintát adjon.

Mária látogatása Erzsébetnél

A nyári lelkigyakorlatok és táborok a közösségépítésben való növekedést segíthetik, és mivel az Egyház a közösségekben él, ezért ezen a területen is feladatunk van. Ha egyedül van, az ember bizonytalanabb, főként ha még nem ki-

forrott egyéniség, a hívő közösség viszont megtartó erőt jelent. Eleve biztosíthatja számunkra a helyes gondolkodás és a helyes cselekvés megnyilvánulását. A közösségben végrehajtott feladat, ki-kapcsolódás vagy játék együttesen adhatja azt az örömet, amit számunkra a vakáció ideje tartogat.

A nyár azonban a szolgálat ideje is lehet, és ne feledkezzünk meg arról sem, hogy sokaknak nincs lehetőségük elutazni sem közelebbi, sem távolabbi célokhoz, hanem kénytelenek folyamatos munkájukkal biztosítani családjuk fenntartását. Éppen emiatt, amikor számunkra biztosítva van a pihenés ideje, távol a napi feladatoktól, a munkahelytől vagy az iskolától, tudatosan keressük az önzetlen szeretet-megnyilvánulásokat. Ez semmiképpen sem fogja csökkenteni, éppen ellenkezőleg, növelni fogja azt a tiszta örömet, melyet mások megsegítése után érzünk a szívben és a lélekben.

A nyár hosszúnak tűnik, éppen ezért fontos a megtervezése, hogy egyaránt jusson hely és idő a hitben való elmélyülésnek, az Isten felé való hálaadásnak, a lelki és a fizikai erő összegyűjtésének, családi és baráti kapcsolataink ápolásának és a jövő felé való kitekintésnek is, gyakran megkérdezve magunktól, hogy most mire hív az Isten.

A nyár ne múljon el a Boldogság Szűz Máriára való tekintés nélkül, és hordozzuk őt a szívünkben előre készülve Sárlos Boldogasszony, Havas Boldogasszony, Nagyboldogasszony és Szűz Mária Királynő ünnepére. Jézus a kereszten minket Máriára bízott, ezért kövessük őt abban is, hogy amint Mária, úgy mi is életünk eseményeit emlékeztünkbe vésve, a szívünkben gyakran gondolkodjunk el róluk. A nyár pihenése így lesznek számunkra sok örömet, de lelki gyarapodást és áldást jelentő, tartalmas időtöltések.

Kránitz Mihály

TAGJAI...

(Folytatás az 1. oldalról)

A felvázolt szintér összetettségét tekintve hasznos lehet, ha ismét elgondolkozunk a hálózat metaforáján. A hálózat arra hív, hogy elgondolkozzunk az útvonalak és csomópontok sokszínűségén. Ezek biztosítják állóképességét, mivel nem rendelkezik középponttal, hierarchikus típusú szerkezettel, függőleges típusú szervezettel.

Antropológiai dimenzióra vonatkoztatva, a hálózat metaforája egy másik jelentőségeltjes alakzatra hívja fel a figyelmet: ez pedig a közösség. Egy közösség annál erősebb, minél összeforrottabb és szolidárisabb, a bizalom hatja át és közös célokot tűz ki. A közösség mint szolidáris hálózat igényt tart egymás meghallgatására és a nyelv felelősségteljes használatán alapuló párbeszédre.

A jelenlegi kommunikációs környezetben a *social network community* nem automatikusan a közösség szó szinonimája. A legjobb esetekben a *community* közösségek képesek bizonyoságot tenni kohézióról és szolidaritásról, de gyakran csak egyének csoportosulásai maradnak, akik olyan érdekek vagy témák köré gyűlnek össze, amelyeket gyenge kapcsolatok jellemeznek. Továbbá a „*social web*” közösségi hálón az önazonosság gyakran a másikkal, a csoportidegennel való szembenálláson alapul, helyet adva mindenféle (etnikai, nemi, vallási és egyéb) előítéletből fakadó érzelmi kitörésnek. Ez a tendencia olyan csoportokat táplál, amelyek kizárják a heterogenitást, a sokféleséget, és a digitális környezetben is féktelen individualizmust táplálnak, olykor odáig jutnak el, hogy a gyűlölet spirálját szítják. Aminek a világra

nyíló ablaknak kellene lennie, így olyan kirakattá válik, amelyben saját narcizmusunkat állítjuk ki.

A hálózat alkalom arra, hogy előmozdítsuk a többiekkel való találkozást, de növelheti elszigeteltségünket is, mint a pókháló, ami képes arra, hogy csapdába ejtsen. A fiatalok vannak leginkább kitéve annak az illúzióknak, hogy a közösségi háló teljes mértékben kielégítheti őket a kapcsolatok szintjén, egészen a „közösségi remete” veszélyes jelenségéig menően. Ezek a fiatalok azt kockáztatják, hogy elidegenednek a társadalomtól.

Ez a sokfajta és alattomos valóság különféle etikai, szociális, jogi, politikai, gazdasági jellegű kérdéseket támaszt, és az Egyháznak is felteszi a kérdést. Miközben a kormányok keresik a törvényes szabályozás útjait, hogy megmentsék egy szabad, nyitott és biztonságos hálózat eredeti elképzelését, mindnyájunknak lehetősége és felelőssége, hogy segítsük elő pozitív használatát.

Világos, hogy nem elég az összeköttetéseket megsokszorozni ahhoz, hogy növekedjen a kölcsönös megértés is. Hogyan találjunk rá tehát ismét az igazi közösségi identitásra, annak a tudatában, hogy felelősek vagyunk egymásért az online hálózaton is?

Felvázolhatunk egy lehetséges választ egy harmadik metaforából kiindulva, amely a *test és a végtagok* metaforája. Szent Pál használja, hogy szóljon a személyek közötti kölcsönösség kapcsolatáról, amely az őket egyesítő szervezeten alapul. „Szakítsatok ezért a hazudozással, s beszéljen mindenki őszintén felebarátjával, hiszen egymásnak tagjai vagyunk” (Ef 4,25). Az, hogy egymásnak tagjai vagyunk, mélyre nyúló indoklás, amellyel az apostol arra buzdít, hogy

hagyjunk fel a hazugsággal és mondjuk az igazságot. Az igazság megőrzésének kötelessége abból az igényből születik, hogy ne tagadjuk meg a szeretetközösség kölcsönös kapcsolatát. Az igazság ugyanis a szeretetközösségben nyilvánkozik meg. A hazugság azonban önző visszautasítása annak, hogy elismerjük a testhez való tartozásunkat. (...)

A test és a tagok képe arra emlékeztet bennünket, hogy a közösségi háló használata kiegészíti a hús-vér találkozást. Ha a hálózatot úgy használjuk, mint egy ilyen találkozást meghosszabbítását vagy az erre való várakozást, akkor a hálózat továbbra is közösségteremtő forrás. Ha egy család azért használja a hálózatot, hogy kapcsolatban maradjon, hogy utána az asztal körül találkozzanak és egymás szemébe nézzenek, akkor forrás. Ha egy egyházi közösség a hálózaton keresztül hangolja össze tevékenységét, hogy azután közösen ünnepelje az Eucharishtiát, akkor forrás. Ha a hálózat alkalom arra, hogy közelítsek fizikailag tőlem távol lévő történetekhez, a szépség vagy a szenvedés tapasztalataihoz, hogy együtt imádkozunk és keressük a jót, felfedezve azt, ami egyesít, akkor forrás.

Így juthatunk el a diagnózistól a terápiáig: megnyitva az utat a párbeszéd, a találkozás, a mosoly, a simogatás felé... Ez az a hálózat, amelyet akarunk. Egy hálózat nem arra való, hogy csapdába ejtsen, hanem hogy felszabadítson, hogy megőrizze szabad emberek közösségét. Maga az Egyház is egy hálózat, amelyet az eucharisztikus szeretetközösség fonalai szönek egybe, ahol az egység nem a „like”-on, hanem az igazságon alapul, az „Amen”-en, amellyel minden egyes tag Krisztus Testéhez kapcsolódik, befogadva a többieket.

Vatikáni Rádió

IMASZÁNDÉK

Június

A papokért: Imádkozunk, hogy a papok egyszerű és alázatos életmódjukkal elkötelezetten vállaljanak sorsközösséget a legszegényebbekkel.

Ferenc pápa 2018. szeptember 1-jén Palermo történelmi székesegyházában találkozott a szicíliai papokkal és seminaristákkal. Minthogy a pápalátogatás fő célja a don Puglisi vértanú papra emlékezés volt, ezért a papokkal és a seminaristákkal való találkozás különleges jelentőséget nyert. A Szentatya beszédében – éppen boldog Pino Puglisira emlékezve – három alapvető szempontot tárt a helyi papság elé, melyek segítenek az Isten és a felebarát iránti teljes odaadottságukban: a pap legyen tehát az önatadás embere a szertartások, de főként az Eucharisztia ünneplésében, legyen továbbá hűséges és közlő kiséző társ, végül pedig legyen a hiteles tanúságtétel embere.

Ferenc pápa beszédében visszautalt a délelőtti szentmisére, melyet együtt ünnepeltek az Úr oltáránál, főként az alapítás szavaival: „Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre! Ezeket a szavakat nem elég Krisztus nevében mondani, hanem élni is kell azokat első személyben. A pap ebben az értelemben az adomány, az adományozás embere, minden nap, megállás nélkül. A papság nem foglalkozás, hanem adomány, nem mesterség, hanem küldetés. Ezt a szolgálatot egészíti ki a kiengesztelődés szentségének az ünneplése. Ebben örömteli dolog átadni az Úr megbocsátását, de nem elég csupán Krisztus személyében cselekedni, hanem Krisztus szerint kell eljárnia. A feloldozás szavait meg kell testesítenie a papnak a saját életében, valójában bárhol és nem csak a gyónatószékben.

A betanulás és begyakorlás helye legyen a szeminárium, a papság és a közösség – ajánlotta Ferenc pápa. A pap Isten embere 24 órás szolgálatban és nem csak a miseruhában. A liturgia élet legyen számotokra, ne egy rítus – mondta a pápa, majd egy szójátékkal folytatta: padre Pino Puglisi, szőlőtánc meg őt három P-vel, ami másik három P-re emlékeztet: *preghiera, parola, pane, vagyis ima, Isten szava és Eucharisztia (magyarul inkább három szövegű lenne!). Az ünneplés témakörében végül a népi áhitat megbecsülését és támogatását kérte a pápa a papoktól.*

Elmélkedése második nagy témaként Ferenc pápa az emberek lelki kísérését ajánlotta, mely a lelkipásztorok sarokpontja. Ennek jegyében legyenek élő ikonjai a Jó Pásztor emberközelségének. Ahogy don Puglisi nem beszélt a fiatalokról, hanem a fiatalokkal beszélgetett. Ez a közelség kérdéseket szült és párbeszédet eredményezett, igaz, türelem, befogadó meghallgatás kell hozzá – hangsúlyozta a pápa. Don Puglisi példájára kerüljék a testetlen spiritualitást és merjék bepizkítani a kezüket az emberek problémáival. Ez magába foglalja, hogy közlő kisérik a fiatalokat, a családokat. Találkozó helyet keresnek az ima, a megosztás, a közös időtöltés számára. Cserébe mintegy ez teremti meg a papot és is teremti újjá. Tegyük ezt az anyaszentegyház anyai szíve szerint.

Az utolsó téma a tanúságtétel, jóllehet közös minden pap számára, mégis különösképpen érinti a szerzetesi életet, mert ők az Úr tanúságtételének a jelei a világban. Ennek a tanúságtételnek a legfontosabb jellemzője az egyszerűség. Isten szolgálaként működni egyszerűségben. Az Egyház nem áll a világ felett, hanem annak része, benne áll, de megérteszi azt, miként a kovász a tésztát. Ehhez pedig el kell vetni mindenféle klerikalizmust – mondta Ferenc pápa.

(Folytatás a 4. oldalán)

RENDÍTHETETLEN HITTEL ÉS SZERETETTEL

Hetvenöt éves korában, 2019. április 11-én elhunyt dr. Adolf Fugel nyugalmazott plébános, teológiai doktor, sokak jótevője és lelkiatyja. Valaki, aki annyi jót tett a világgal, amennyit csak bír – írja visszaemlékezésében Gere Dávid Márk SMC plébános. Az alábbiakban a Veszprémi Főegyházmege honlapján megjelenő írásából idézünk.

Mérhetetlen szegénységből és egyszerűségből jött. Hittel és rendíthetetlen akarattal egymaga is szembeszállt a XX. század román diktatúrájával. Azahogy önállóan is. Példája hitben és elkötelezettségben Márton Áron püspök, akivel – reményeink szerint – most újra találkozhatnak. Adolf atyát nem lehetett eltántorítani

Fugel atya a Vatikánban

attól, hogy az igazságot vallja és az igazságot tegye! Sokszoros agyonverését követően sem volt hajlandó elhagyni diktatúrától szenvedő bánati szülőföldjét egészen addig, amíg halálos fenyegetések közepette szó szerint két titkosszolgálati verőlegény ki nem tessékelt Románia területéről. Vízuma Ausztriába szökött, majd német állampolgár lett, végül pedig Svájcban talált otthonra. Teológiai munkássága mellett egész életében gyűjtött és újra osztott. Annyi jótett és mű köthető nevéhez, amennyit képtelenség felsorolni. Majdnem három évtizedig voltam vele kapcsolatban, ezalatt egy-egy lejuttatott mondatából összeraktam, hogy mi mindennel segíthette a fél Balkánt, a Baltikumot, az erdélyi egyházakat, a magyar plébániákat, Kárpátalja falvait és ki tudja még kiket és mikor.

Albániában egy alkalommal egy fiúcska lépett elé egy kicsi kecskét átölelve. „Bácsi vedd meg!” Adolf atya természetesen azonnal jó pénzért megvásárolta, tudta, hogy a család megélhetéséhez kell. A fiúcska sírva fakadt. „Ne sírj! A kecskét megtarthatod! Neveld fel és vigyázz a kecskére!” – mondta az atya.

Valahová a Baltikumba vitt egy pótkocsis kamiont. Hosszú út vezetett odáig Svájcba. Egy szemináriumot szereltek fel minden szükségessé. Amikor kikapolták, a szeminárium dolgozói megcsodálták a svájci teherautót. Adolf atya erre megkérdezte a sofőrt, hogy megveheti-e a kamiont? Persze megegyeztek, s repülőn tértek haza.

Templomot épített Nagykárolyban, segített Nemesvámoson, zárdát alapított és szerelt fel Albániában, orgonát hozatott Medjugorjéba. A kilencvenes évek elején állandóan úton volt, hogy a felszabadult keleti egyházakat segítse. Ahová betette a lábát, ott segített és másokat is erre ösztönözött. Talán nem túlzás azt monda-

ni, hogy Erdélybe és Magyarországra több száz autót küldött a papság megsegítésére, miközben sosem maradt el a lelki táplálék sem. Folyamatosan publikált teológiai, leginkább Mariológiai témában, szenvedélyesen szerette a Fatimai Szűzanyát és az Egyházat. Fatima – bevállása szerint – a második otthona volt.

Amíg egészsége engedte rendszeresen látogatta a szentélyt és pihent meg itt Máriánál egy-két napra.

Nyugdíjas éveiben rendkívül sokat szenvedett betegségeiben. Mindamellet könyvkiadót alapított és írt, fordított, kiadott. Ha utazni már nem tudott, akkor így tette magát hasznossá. Nagyon sokáig volt a svájci Fatima-világapostolátus lelkivezetője, a nyugati Élő Rózsafüzér Mozgalom papja. Ezek figyeltek gondolataira még akkor is, amikor a fiatalkorában agyongyötört teste idősebb korára már szinte felmondta a szolgálatot.

Tegnap beszéltem vele utoljára. Békés volt. Azt beszéltük, Húsvét környékén találkozunk. Nem gondoltam, hogy ez majd talán az örök húsvét lesz. Amikor haláláról értesültem átmentem az általa is épített templomba és elkezdtem harangozni azzal a haranggal, amit ő gyűjtött össze és készíttetett a szeretetet magyarországi Fatima-temploma számára. Majd bekapcsoltam hozzá azt a másik két harangot, amit titkos adományozók azért adtak, hogy társai is legyenek Adolf atya harangjának. Mert nála minden így működött. Ő odaadta lelkesen mindenét, és ezzel jóra hangolta azok szívét is, akik még szívesen mellé álltak egy következő adományozással. Amíg szóltak a harangok, egyre csak az Üdvözlégy Máriát imádkoztam, mert nem tudtam mást mondani. Végre véget ért testi szenvedése és végre eljutott oda, ahová mindig vágyott. „Ha a tisztítottúzból leszlek, akkor már jó helyen vagyok, – mondta sokszor, mert onnan majd megyek tovább.” Nekünk pedig itt maradt egy nagy úr utána, egy szerető barát, egy gondoskodó atya hiánya. De talán hamarosan érezzük, hogy minden munkánkat odaátrol segíti, onnan építi tovább az Egyházat. Rendíthetetlen hitben és szeretetben.

Gere Dávid Márk SMC plébános

AZ EGYHÁZAT...

(Folytatás az 1. oldalról)

Hívja a buzgókat, hogy a Lélek erejével szentekké váljanak.

Hívja a közömböseket, hogy Isten kegyelmével és akarattal megfeszítésével buzgók legyenek.

Hívja a kételkedőket, hogy az imádság által magabiztos, öntudatos, hithű keresztényekként éljenek.

Hívja a más akolban levőket, hogy rá lépjenek a lelki egység útjára, hogy egykor, valóban egy akol legyen és egy pásztor.

Hívja az ateistákat, hogy megismerjék az igazságot, és osztályrészük legyen a hit ajándéka.

Hívja a Szentlélek a bűnösöket is, hogy megszabaduljanak bűneiktől, béke és nyugalom költözzék a szívükbe, és alkalmas eszközök legyenek a gondviselő Isten kezében.

Az Egyházat éltető és az Egyházba hívó lelkeket a Szentlélek ma is elhalmoz-

za ajándékaival, hogy azok által megerősödvé, fölvérvé képesek legyenek az Egyház szolgálatára és vezetésére.

A Szentírás olvasásakor gyakran találkozunk az evangéliumi felszólítással: Újuljatok meg, alakuljatok át új embereké. Jézus és az apostolok felhívása, nem egy jámbor óhaj, hanem sürgető, isteni parancs. Új emberekké, hívekké, apostolokká és vezetőkké kell lennünk. Ez azt is jelenti, hogy a Szentlélek segítségével egy új Egyházat is kell építenünk, mely a múlt gyökere, a szentségek éltető kegyelme és az imádság ereje által megújul, és képes új ágakat, hajtásokat és bő termést hozni Isten dicsőségére és a lelkek üdvösségére.

Akarjunk új emberekké válni, és új Egyházban élni. Ne féljünk az új Egyháztól, mert megálmodója a Mennyei Atya, alapítója az Úr Jézus, éltetője a Szentlélek, édesanyja a Boldogságos Szűzanya és védőszentje Szent József – ez az Egyház örököse megmarad. □

JÓ EGYÜTT LENNIÜK A TESTVÉREKNEK

Linzbén találkoztak az 1971-ben Gyulafehérváron és Ditróban szentelt papok

Negyvennyolc évvel ezelőtt, 1971. április 18-án Gyulafehérváron tízen és szeptember 12-én Ditróban ketten részesültünk Isten Szolgája Márton Áron püspök kézfeltétele által a papság szentségében. Idén, húsvét hetében, évtizedes hagyományt követve, ismét összegyűltünk a ma élő kilenc évfolyamtárs közül nyolcan, hogy hálát adjunk az elmúlt éveikért és kérjük Isten segítségét további életünkre, szolgálatunkra. Társaink közül hárman – Sáska Jenő, Siklódi Sándor és Kolozsvári István – sajnos nincsenek már közöttünk.

Április 24-én, szerdán este érkezett meg Linzbe a Papnevelő Intézetbe Vencser László házigazdához a hét vendég: Cserháti Ferenc esztergom-budapesti segédpüspök Budapest-ről, Ambrus Vilmos főesperes-plébános Marosludasról, László András plébános Újtusnádról, Gábor Zoltán plébános Szépvízről, Ferenc István nyugalmazott plébános Marosvásárhelyről, Pálos István kanonok-plébános Nagyváradról és Sándor Tivadar plébános Arad-Gájról. Az elfogyasztott vacsora után együtt elsétáltunk a Duna-partra és a Lentos Múzeum teraszán kellemesen eltársalogtunk.

A találkozás csúcspontja a csütörtök délelőtti koncelebrált magyar nyelvű szentmise volt, amelyet a linzi belvárosi templomban (Stadtpfarrkirche) ünnepeltünk. Azért választottam ezt a templomot, mert huszonhárom éve itt teljesítek besegítői szolgálatot. Főcelebráns Cserháti Ferenc segédpüspök, az ünnepi szónok pedig Ambrus Vilmos plébános volt. Szabó Ernő linzi magyar lelkész is csatlakozott hozzánk híveink egy csoportjával, akik közül három erdélyi származású hölgy székelly népviseletben jelent meg. Szabó Ernő az öt héttel korábban elszentelt bokatorése miatt koncelebrált ke-rekesszékben velünk. A magyar hívek a liturgiában is közreműködtek: a szentlecc-két Meggyesi Katalin, a hívek könyörgését pedig Kulcsár Hortenzia olvasta. A zenei szolgálatot a plébánia egyik orgonistája, Reinthaller Anton végezte. Velünk tartott Cornelia Karlinger, a linzi hivatalom titkárnője is, aki mindvégig gondos segítséggel járult hozzá a találkozó lebonyolításához. Szentbeszédében Ambrus Vilmos többek között kiemelte, hogy a pap életében a szavak mellett nagyon fontosak az olyan tettek is, amelyek által a feltámadt Jézusra irányíthatjuk az emberek figyelmét. A befejező áldás előtt Krisztály Márta korondi születésű, Felső-Ausztriában élő földink egy verral örövendeztetett meg bennünket: köszöntésünkre elszavolta Ferenczes István *Himnusz Márton Áron püspökhöz* című költeményét. A szentmise a *Boldogasszony Anyánk* közös elnevelésével zárult. Ezt követően rövid beszélgetésre még együtt maradtunk a templomban a hívekkel, majd a csoportkép elkészítése után felkerestük a plébániát, ahol kávéval kedveskedtek nekünk.

Hálaadó szentmise a linzi belvárosi templomban

A plébánialátogatás után megtekintettük a jezsuiták közelben lévő templomát, amely a XVIII. században, a Linzi Egyházmegye alapításakor püspöki székesegyház volt (ma alterdomnak, vagyis régi dómnak hívják). A Klosterhof nyári kertjében elfogyasztott ebéd után betértünk a jelenlegi püspöki székesegyházba, a XIX. és XX. században 62 éven át épült Mariendomba (neuer dom-ba, azaz új dómba), amely 2024-ben ünnepli majd felszentelésének századik évfordulóját. A húszezer férőhelyes dóm Ausztria legfiatalabb gigantikus temploma, amelynek tornya azért csak 135 méter magas, mert a császár nem engedélyezte, hogy az a bécsi dóm tornyának magasságát meghaladja (amely így két méterrel magasabb).

Második napunk délutáni programját Dotto kisonatos városnézéssel folytattuk, amelyen magyar nyelven hallhattuk a felső-ausztriai tartomány székhelyéről szóló ismertetést. A félórás utat követően szabad program következett. A szálláshelyünkön (a Papnevelő Intézetben) a vacsora után mindenikünk beszámolt jelenlegi munkájáról, örömeiről és gondjairól. Ebből kiderült: annak ellenére, hogy mindannyian már túl járunk a hetvenen, korunkra rácsafolva, teljes erőbedobással végezzük szolgálatunkat.

A péntek reggeli után a búcsúzás is igazolta a zsolttáros szavainak ma is érvényes igazságát: hogy jó együtt lenniük a testvéreknek. Jövő évben szintén húsvét hetében találkozunk, Csíksomlyón a Jakab Antal Házbán. Reméljük, hogy Isten mindannyiunk számára megengedi, hogy azt követően, 2021-ben mint aranymisések Gyulafehérváron hálát adjunk Istennek kegyelmeiért és megköszönjük mindenkinek a hozzánk való jóságát.

Vencser László

„VÉGRE ELISMERTÉK”

Amerikai katolikus magazin méltatja Mindszenty bíborost

„Mindszenty bíboros végre elnyerte a méltó elismerést” címmel két oldalas cikkben ír az „Inside the Vatican” (A Vatikánon belül) amerikai katolikus havilap Mindszenty bíborosról. A lap abból az alkalomból foglalkozik a témával, hogy a Szentté avatási Kongregáció elismerte: Magyarország primása hősiesség fokon gyakorolta a keresztény erényeket. Ennek következtében hivatalosan is „Tiszteletreméltó”-nak nevezhetjük. Az írás szerzője szerint, ezzel egy jelentős lépés történt Mindszenty bíboros boldoggá avatása felé.

Az „Inside the Vatican” amerikai katolikus magazin áprilisi számában két oldal szentel a Mindszenty bíborost érintő legfrissebb hír apropóján a magyar Egyház világszerte ismert és tisztelettel öve-

zett képviselőjének. Paul Kengor, a pennsylvaniai Grove City főiskolájának politikatudomány professzora cikkében részletesen ismerteti és méltatja a náci és a kommunisták miatt sokat szenvedett Mindszenty bíboros életét.

A kommentár végén a cikkíró megjegyzi: „2019-ben érkezett egy szebb nap a sokat szenvedett Mindszenty számára. Végre, több mint negyven évvel halála után, elégedettséggel láthatja, hogy Egyháza hivatalosan elismerte áldozatát. Most már azok közé az igazán tiszteletre méltó személyek közé tartozik, akik hősiesség fokon gyakorolták az erényeket a római katolikus Egyház hosszú és megpró-báltatásokkal teli történetében.”

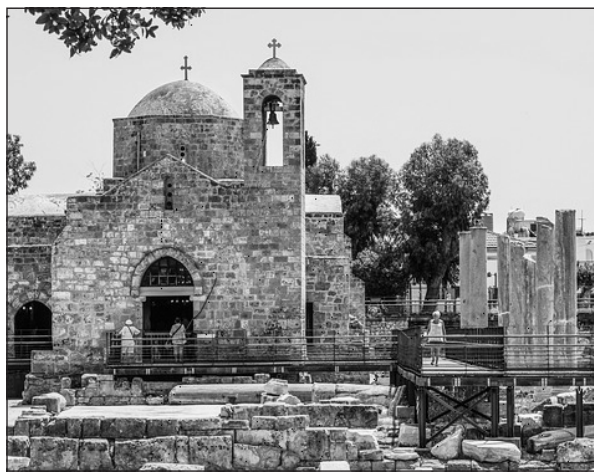
Vatikáni Rádió

Gyerekeknek

PÁL ÉS A VARÁZSLÓ

Végre itt a nyár, erre vártál egész évben! Amikor ezeket a sorokat olvasod, talán már az iskolai évről is túl vagytok, kezdődhet a vakáció! Bízom benne, hogy lesz lehetőség elutazni szüleidde egy szép nyaralásra. Hová mennél a legszívesebben? Fel a hegyekre, ahol talán elviselhetőbb a rekkenő hőség? Vagy szívesebben vennél részt egy tengeri hajóúton, és eljutni egy mediterrán sziget hűsítő tengerpartjára?

Kétezer évvel ezelőtt két apostol az utóbbit választotta: hajóval indultak Palesztinából, és Ciprus szigeténél értek partot. No persze nem vakációzni indultak, ennél sokkal fontosabb feladatuk, küldetésük volt: megismertetni a kereszténységet az ott élő zsidókkal és pogányokkal. A két apostol, akik erre a missziós útra vállalkoztak, Pál és a ciprusi származású Barnabás volt. Mindkettejükre e hónapban emlékeznek Egyházunk: Szent Barnabás apostolra június 11-én, Szent Pálra pedig (Péterrel együtt) június 29-én. Ciprus szigete ekkoriban a hatalmas Római Birodalomhoz tartozott. A két apostol eljutott a fővárosba, Páfoszba, ahol az egyik legnagyobb sikerük az volt, hogy megtérítették a sziget római kormányzóját. Pál itt találkozott egy Barjézus nevű „varázslóval”. A római helytartó hallani akarta Pál tanítását, de a varázsló mindenáron meg akarta ezt akadályozni. Pál ekként szólt

Ahol Szent Pált megkínózták...

hozzá: „Ó, te minden álnoksággal és gonosz cselekedettel teljes, ördögnek fia, minden igazságnak ellensége, nem szűnöl-é meg az Istennek igaz útait elfordítani? Mostan azért imé az Úrnak keze ellened léssen és léssz vak, nem látod az napot ideig” – és vaksággal büntette meg a „varázslót”. Erre a kormányzó hitt, mivel látta, hogy mi történt, és csodálkozott az Úr tanításán.

Barnabás később, második ciprusi missziós útján már nem Pállal, hanem Szent Márkkal tért vissza a szigetre, ahol Szalamisz város első püspöke lett. A ciprusi egyház alapítójaként tisztelik.

Ha olyan szerencsés vagy, hogy a nyári vakáció alatt eljutsz erre a csodálatos szigetre, keresd fel az apostolok emléket őrző helyszíneket! Varázslatos hely, ma már varázslók nélkül...

Kovács Péter

GYERMEKNAPON, MÁRIA-KEGYHELYEN

Tűnődéseim Ferenc pápa csíksomlyói látogatása kapcsán

Nagyvasszonyunkhoz, a Boldogságos Szűz Máriához mindig is volt egy különleges vonzódásom. Gyermekként a New York-i Queen of Angels (Angyalok királynéja) nevezetű római katolikus általános iskolába jártam, melynek templomában ünnepelhettem elsőáldozásomat. A Mária szobra előtt akkor készített fénykép a mai napig fontos emlék számomra. Később a Kastli Magyar Gimnázium kórustagjaként vasárnapi szentmiséinken továbbberősödött ez a ragaszkodás, amikor hazánk ősi himnuszát, a Boldogságos anyánkat teljes átérzéssel és büszkeséggel énekeltük! Lillafüred mellett, a felsőháromi templomban éltem meg következő élményemet, amikor esküvőnkön férjemmel, ősi magyar szokás szerint, a Boldogságos Szűz Mária áldását kérve esküt tettünk.

A Boldogságos Szűz Mária mellett nem felejtettem el példás anyai szerepében Édesanyámat sem, aki első gyermek születésekor egy anya-gyermek nyakéket ajándékozott nekem, amely azóta is jelképezi a gyerekeim és közötttem lévő kapcsolatot. Jelképesen viselik ők is a vizsgáikon, hogy anyai közelségemet és támogatásomat ezáltal is minden időben érezzék.

Ezekből az emlékekből – és még sok más indokból – kifolyólag úgy vélem, a

(Fotó: DEZ – Fotoshooting im Douglas / Studioline Photography)

Szentatya gyermeknap csíksomlyói látogatása az anyai tisztelet elismerése is, fontos jele annak, hogy népünk életében az édesanyák és a családok szerepe mennyire fontos.

Schenk Angyalka,

az innsbrucki 79. sz. Dr. Kozma György SJ Cserkészcsapat parancsnoka

IMASZÁNDÉK...

(Folytatás az 1. oldalról)

Nincs polgárjoga a papság soraiban a fennhéjázó, öntelt és hatalmaskodó magatartásnak. A hiteles papi küldetés első minősítője a szent szolgálat, bárki testvér felé. Kitért a pápa a karrierizmus és az önző családpártolás veszélyeire. A hiteles tanúságtételhez el kell kerülnie minden kettősséget, mely szembeállítja az Isten népéért vállalt életet egy másik saját élettel. Jézus tanúja mindig és minden körülmények között hozzá tartozik.

Végül Ferenc pápa az őszinte mosoly tanúságtévére emlékeztetett. Nem a sok szó a fontos, hanem a bizalommal teli csendes derű. Legyetek a reménység tanúi, kérte, ahogy egykor Pino atya mondta: „A megtévelyedettnek a reménység tanúja nem a reménységről beszél, hanem arról, aki maga a reménység. A mi reményünk pedig Krisztus és erről egy Krisztus felé fordult megélt élettel lehet tanuskodni” – zárta a papsághoz intézett beszédét Ferenc pápa a palermói dómban szombat délután.

Vatikáni Rádió

KIÁLLÍTÁSSOROZAT KÜLÖNLEGES SZÉKELY ALKOTÁSOKBÓL

Kézdivásárhelyi, fogyatékkal élők kézművesmunkáját ismerhetjük meg

„Évtizedek óta a szociális rendszerben élő, hátrányos helyzetű embertársaimmal osztom meg az életem napjait. Nap mint nap tapasztalom, hogy számukra a legnagyobb kapaszkodó a hit, ami segíti, táplálja őket a legnagyobb reménytelenségben is.” Bálint Olga, a Kézdivásárhelyi Szentkereszt Stephanie Egyesület elnökének, a Közösségi Szolgáltatási Komplexum vezetőjének a szavai ezek. A 2003-ban létrejött felsőháromszéki civil szervezet kiterjedt tevékenységének különleges, kézműves alkotómunkával összefüggő ágát idén a Kárpát-medence és a diaszpóra széles köreiből is megismerhetik: újrahasznosított anyagokból, fogyatékkal élő fiatalok és felnőttek keze munkája által készített egyedi székely termékeket tízállomásos kiállításorozatban mutatják be.

A Kézdivásárhelyi Szentkereszt Stephanie Egyesület a szociálisan rászoruló, hátrányos helyzetű, fogyatékkal élő, megváltozott munkaképességű, családon belüli erőszak áldozataivá váló, nehéz sorú idős, hajléktalan és más krízishelyzetben lévő személyeknek való segítségnyújtás céljával jött létre 2003-ban, a Bátor Szentkereszt Stephanie (1842–1906) által 1872-ben alapított Erzsébet Árvaleány Nevelőintézet és 1874-ben létesített menedékház történelmi és erkölcsi alapjain. A ma koordináló központként működő szervezet munkája vezérlőelvének is a bárónő intelmeit tekintik: „Mindenkinek minden cselekedetével azt a közösséget kell szolgálnia, amelyhez tartozik.” „Azon szikrát, melyet meggyújtottunk, elaludni ne hagyjuk, hanem mielőbb élőlámpákká fejlesszük.” „Végezzük mindannyian a reánk néző munkát szereténységgel, lelkiismeretes hűséggel, és a Mindenható áldása velünk lesz.”

Az egyesület 2009-ben az Információs és Tanácsadási Központ, valamint a Központ a családon belüli erőszak megelőzésére, leküzdésére részleg mellett a Búzamag Védett Egységet is létrehozta, hogy segítse a fogyatékkal élő személyek társadalmi integrálását, teremtsen lehetőséget a helyük munkaerőpiacon való megtalálásában és számukra új munkahelyeket is létesítsen. „Sokat gondolkodunk azon, hogy hogyan is tudnánk megvalósítani célkitűzéseinket, figyelembe véve szemléletünket, székely gyökereinket és kultúránkat, valamint erőforrásainkat. Ekkor jött a gondolat: hulladékból fogunk értéket teremteni! Egyedi székely termékeket állítunk elő újrahasznosított anyagokból, szem előtt

Újrahasznosított anyagokból teremtenek értéket

tartva hagyományainkat, a saját ötletek, kreatív gondolatok megvalósulását, a mindennapi életben való használhatóságot, az esztétikai élménynyújtás és fejlesztettség gondolatát” – tájékoztat Bálint Olga.

Művészi értékű, változatos alkotásait, szébbnél szébb használati és dísz tárgyaikat az elkövetkező hónapokban kiállításorozatban tekinthetik meg az érdeklődők Erdélyben és Ausztriában. A Külhoni Magyar Gyerekek Évéhez kapcsolódó program szervezői arra szeretnék felhívni a figyelmet, hogy íme, így is meg lehet valósítani a megváltozott munkaképességűek életminőségének javítását, a hátrányos helyzetűek társadalmi integrálását, a sérültek, fogyatékkal élők foglalkoztatását; így is lehet segíteni a hulladék újrahasznosításának, környezetünk megővésének, élhetőbb Székelyföld kialakításának és a gyökereik megtartásának ügyét. A plébániákkal, egyházközségekkel közös szervezésű rendezvényekről a későbbiekben mi is beszámolunk majd.

Varga Gabriella

AZ OSZTRÁK FIATALOK TÖBBSÉGE NEM TARTJA FONTOSNAK A VALLÁST

Ausztriában a fiataloknak mindössze egy százaléka vélekedik úgy, hogy az egyház fontos szerepet tölt be a társadalomban – tájékoztatt az osztrák sajtó április 16-án egy, a témáról készült felmérést ismertette.

Húsvét előtt az osztrák Ifjúsági Kulturális Kutatóintézet (Institut für Jugendkulturforchung) arról kérdezte a 10 és 19 év közötti fiatalokat, hogyan viszonyulnak a valláshoz. A megkérdezetteknek mintegy a fele azt válaszolta, hogy nem nagyon tud mit kezdeni a vallással, érzelmileg „nem érinti meg” a hit.

Megkérdezték a fiataloktól egyebek között azt is, mire gondolnak, ha a vallás szót hallják. Harmincnégy százaléuk azt mondta, a szó hallatán semmi nem jut eszébe, hét százaléuk pedig őszintén bevallotta, hogy a vallás semmit sem jelent számára.

A fiatalok több mint egyharmada (34 százalék) nem érzi azt, hogy vallási-ideológiai háttér volna. Ebbe a csoportba tartoznak a teljes vallási elkötelezettség nélküli, egyre növekvő számban a nagyvárosok központjaiban élő fiatalok, de olyanok is, akiket megkereszteltek, mégis eltávolodtak a felekezetüktől, és például azt vallják: „Katolikus vagyok, mégsem hiszek Istenben.”

Minden nyolcadik fiatalok azt vallja, hogy a templom nem neki való hely. A templom épületével mindenképp a

vallási szimbólumokat és az egyházi szertartásokat kapcsolják össze, mint például a keresztes vagy az egyházi esküvő (20 százalék), a hit (15 százalék), a kereszténység (12 százalék) vagy akár a hívők közössége (9 százalék).

Minden negyedik fiatalok (23 százalék) kritikusan viszonyul a valláshoz. Tizenkét százaléuk azt mondta, hogy az egyház semmit nem jelent számára. Hét százaléuk bírálja, sőt, „lenyúlásnak” tartja az egyházi adót, további három százaléuk pedig kifogásolja egyfajta „kettős morál” létezését. Egy százaléuk pedig reformokat szeretne.

A többség úgy véli, hogy a vallás magánügy, mindenkinek a saját dolga eldönteni, gyakorolja-e vagy sem, az egyház már nem gyakorol hatást a társadalomra.

A következő nemzedék a felmérés tanúsága szerint vallásszabadságot követel, és a személyre szabott vallásosságot támogatja; szerintük a hitélet mindenkinek a saját dolga. Tapasztalható ugyanakkor az is, hogy a fiatalok szeretnének vallási kötöttségek nélkül élni.

MTI

A KÖNYV

A minap vettem egy könyvet. Drága volt, tíz liter benzint is vehettem volna az árából, amivel messzire, akár kétszáz kilométerre elkocsikázhatnék. Merthogy utazni jó.

A minap vett könyv 716 oldalas, szép kötésű, és finom papírra nyomták. Már az üzletben elkezdtem olvasni. Láthatatlanban nem veszek könyvet, ehhez még ragaszkodom, és felbőszít, ha mégis így akarnák rám sózni. A drágábbak némelyike ugyanis már nejlón föliába burkolva kerül a polcra, „ne nézz, ne láss, csak vásárolj!” – egyre terjedő ételszabály a harmadik évezred elején.

A minap vett könyv nem ilyen. Nyugodtan belelapozhattam. Olvasgattam, a kereskedő bátorítóan hunyorgott, „csak nyugodtan...”, mintha tudta volna, hogy nem teszem vissza, mint sok más könyv formájú akármít, amelybe elég itt-ott beleolvasni: mert ami kevés megtudható belőle, arra elég a tíz-húszpercnyi lapozgatás.

A minap vett könyvet nem tudtam visszatenni a pultra. Pár belelapozás után az elején kezdtem olvasni, aztán a negyvenedik oldal után a kasszához ballagtam. Előkotortam a pénztárcámat, számolgattam, de valójában már rég eldőlt bennem a kérdés, lelkem mélyén megkötöttem az üzlet. A jó üzlet, a valamit valamiért – mert jó volna, ha tudnánk, csakis ez a jó üzlet. Nem az „akciók”, nem az „ajándékokkal” és „nyereményekkel” felpántlikázott vacakok kedvezményes kiadásai. Legyen ára annak, ami érték. Legyen ára mindannak, ami igazi érték – a becsülettel és jól elvégzett emberi munkának is: az íróénak (ami tükröződik a könyv árában), az olvasóénak is, üzzön bármilyen foglalkozást is...

Tudtam, így most nem autózhatok kétszáz kilométert, de vannak másfajta kalandos utazások is. Egy igazán jó könyv segítségével kalandos utazásokat tehet az ember önmaga belső világában. Én már meg is kezdtem, amikor a pultnak támaszkodva belemerültem az olvasásba. Tudtam, folytatam hazafelé a metrón. Esetleg úgy, ahogy a legizgalmasabb olvasmányok esetén, hogy elmegyek a végállomásig, és csak visszafelé szállok le a szokásos megállónál, feltéve, hogy épp a végére érek egy fejezetnek, vagy netán útbá esik előbb még a másik végállomás is... Aztán napokig, esetleg egy-két hétig is olvasom majd úton-útfélen, és főleg otthon, a mennyezetig érő könyvespolc előtti fotelban, az olvasólámpa világánál üldögélve.

Becsuktam a könyvet, a külső borító „fület”, az előbb olvasott lapok közé hajtottam, megtehetem, már az enyém a könyv, kezemből a pénztárca, lassan kiszámoltam pénzt, több is mint kétszáz kilométernyi benzin... „Úgy látom, nem kell becsomagolnom”, mondta a tapasztalt könyvesboltos, és adta a visszajárót, én meg bedobtam a táská mélyére a majdnem kiürült erszényt. „Bocsásson meg”, mondta az idősebb, barna köpenyes férfiú, és egy szelid de határozott mozdulattal kivette a kezemből a könyvet. Kis híján felordítottam: nagyon nem szeretem ugyanis, ha kiveszik a kezemből, amit nem adnék, ha elveszik tőlem, ami az enyém, amit – tanúim vannak rá, és megcáfolhatatlan bizonyítékként itt ez a kis cetli a kezemben – kijfiztem. Az eladó rám nézett, alighanem látta a kitörni készülő vihart, de továbbra is mosolygott, a kezében tartott könyv lapjai közül kihajította a borító fület, és egy éjkék, a könyv gerincéhez erősített vékony selyemszalagot húzott be a helyére, és így adta vissza. „Látja, uram, már-már elfelejtjük, milyen is egy igazi könyv... A szerző és a kiadó, úgy tűnik, bíztak benne, hogy nemcsak egyszer fogják majd fellapozni, és tettek bele könyvjelzőt.”

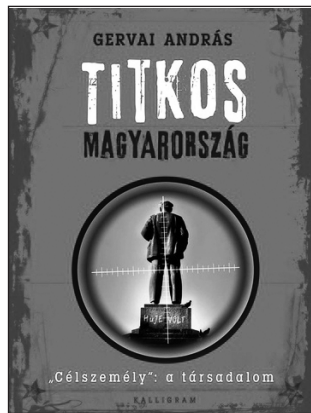
Kipke Tamás

TITKOS MAGYARORSZÁG

A rendszerváltást követő években komoly társadalmi igény mutatkozott a kommunista diktatúra „ökleként” működő ÁVO, majd ÁVH, később pedig a „belügy” törvénysértő munkatársainak felelősségre vonására. Az 1990 után létrejött demokratikus rendszer a jelek szerint nem akart mit kezdeni az állambiztonság bűneivel, ugyanis a hatalmon lévők – politikai színezettől függetlenül – finoman elhárították a tettesek perbefogását, a média pedig a téma napirenden tartóit szélsőséges beállítottságúaknak bélyegezte, akik – úgymond – bosszút lihegnek, ahelyett, hogy a jövőbe néznének. A rendszerváltás utáni első, szabadon választott Parlament ugyan megszavazta a kiváló jogász, egyben pedig országgyűlési képviselő, Zétényi Zsolt elszámoltatásra tett törvényjavaslatát, de Göncz Árpád köztársasági elnök normalkontrollra az Alkotmánybíróság elé terjesztette, amely alkotmányellenesnek minősítette. Így az egyetlen országos szintű igazságtételi kísérlet is kudarcot vallott.

Történesek, sőt írók egy része nem érte be ennyivel. Gervai András író és újságíró például rendíthetetlenül kutatja, hogy az állambiztonsági szervek miként ellenőrizték, befolyásolták és félemlítették meg a magyar társadalmat. Nemrég a budapesti Kalligram Kiadó gondozásában „Titkos Magyarország” címmel megjelent könyvének alcíme is igencsak sokat

mondó: „Célszemély a társadalom”. Levéltári és más, megbízható forrásból származó, dokumentumokkal alátámasztott könyve akár kriminek is beillene, ha a fejezetekben szereplő személyek nem egy elnyomó rendszer áldozatai lettek volna. A szerző esettanulmányokat idézve ismerteti a belügyi szervek körmönfont módjait, amelyekkel megalkuvásra kényszerítették az egész magyar társadalmat és hálózta be azokat a személyeket, akiket besúgónak szemeltek ki. Előszörban rajtuk keresztül értesült az állambiztonság csaknem valamennyi pol-

gár mindennapi életéről, és ezek az ügynöki jelentések sok esetben meg is határozhatták a munkahelyi érvényesülést, a szakmai előmenetelt, vagy a továbbtanulási lehetőségeit.

Gervai András azonban nemcsak a besúgók tevékenységét tárja az olvasók elé, hanem a velük állandó kapcsolatban álló úgynevezett tartótiszteket is, akik a belügyi szervek hivatalos állományát alkották és amelyet – mint írja – a Kádár-rendszer jórészt az öt megelőző Rákosi-korszak hírhedt titkosrendőrségétől, az

ÁVH-tól örökölt. A szerző azt sem zárja ki, hogy az elszámoltatás elmaradása alighanem azzal is összefüggött, hogy az apparátus nem egy tagja a rendszerváltás után is aktív maradt a szakterületén. Noha az elmúlt három évtizedben az egykori ügynökök sem igyekeztek felfedni, hogy kiről, mikor, mit jelentettek Gervai András egy ügyes fogással az olvasó elé tárja a besúgók beszerzéséről és saját tevékenységükről készült feljegyzéseit. Őt, név nélkül, a belügyi szervek felszólítására íródott visszaemlékezés enged betekintést az ügynök lelki világába. A meglepően kendőzetlenül írt sorokat a tartótisztek oktatásához és az „eredményesebb munkához” használták. A besúgók kéziratairól, csakúgy, mint a tartótisztek feljegyzéseiről készült írásszakértői elemzést is közreadja a szerző. Ebben a közismert grafológus, Szótsné Fritz Ágnes arra keresett választ, hogy az ügynökök hogyan élték meg tevékenységüket és ez miként hatott személyiségük alakulására. A grafológiai elemzés valamennyi vizsgált kéziratból a folytonos szerepjátszást, erős és áthatolhatatlan maszk kialakítását, valamint látszatviselkedés kifejtését olvasta ki, ami – közvetve – arra is utal, hogy a rendszerváltást követően miért nem történt meg az őszinte szembenézés a múlttal.

Gervai András: *Titkos Magyarország – Célszemély a társadalom; Kalligram Kiadó, Budapest*
Vincze András

PÁRIZSBAN TÖMEG IMÁDKOZOTT A TŰZVÉSZ IDEJÉN

A francia főváros ékesége, nemzeti szentélye, a világörökség része, április 15-én, nagyhétfőn este tűzvész szüszkedett. A világ szorongva várta, hogy a főváros közepén álló székesegyházat a négy száz tűzoltó meg tudja menteni. A város utcáin és terein összegyűlt tömeg nemcsak szorongva figyelte, hanem sirva vagy imádkozva, énekelve kísérte a tragikus eseményt.

A francia gótika e remekművének alapkövét 1163-ban helyezte el III. Sándor pápa. Ezután 157 évig épült a Miasszonyunkról nevezett főszékesegyház. Míg nem az 1789-ben kitört, nagy francia forradalomnak nevezett pusztító évek alatt szinte teljesen lerombolták és csak 1845-ben tudták hozzákezdeni újjáépítéséhez, mely 1878-ban fejeződött be.

A gótikus székesegyházakra jellemző keresztboltozott, faragott kőcsipkés épület díszei a színes ólomüveg-ablakok, a rózsablatok. Hátér szeme mély befogadására képes öt hajója. 7800 sípallal megszólaló hatalmas orgonája, melyet többször felújítottak, 113 regiszterrel öt manuállal a világ egyik legjobb orgonája.

Az ikertornyokon túl a fő- és kereszthajó metszéspontján áll az úgynevezett huszáratorny, mely a 13. századi ciszterci templomokon elterjedt építési elem volt.

Április 15-én a felújítása miatt felállványozott hatalmas épület tornyai és tetőszerkezete kigyulladt. A gyorsan kiérkező 400 tűzoltó is csak nehezen kezdehetett hozzá a rendkívül magas épület oltásához. Összeomlott a kúp alakú huszáratorny és a tetőszerkezet kétharmad

része beszakadt. Sikerült azonban az épületet a teljes összeomlástól.

A világ egyházi és politikai vezető személyiségei nemcsak együttérzésüket fejezték, de segítségükről is biztosították a nagy kárt szenvedetteket. Franciaországban az egyházi használatban álló épületek is állami tulajdonban vannak. Macron elnök, aki korábban csökkentette a restaurálási költségeket és van, aki azt tartja, hogy ez is hozzájárult a szerencsétlenség bekövetkezéséhez, most társadalmi gyűjtést kezdeményezett.

Egy tűzoltó sérült, más személyi sérülés nem történt. A megrendítő esemény felemelő mozzanata az utcára tódult emberek egy részének közös, hangos imádsága. Nem segített a Szűz? Imádkozni tanított a szenvedés nagyhatékony elején.

Rosdy Pál

DIBORKA

Nem uborka, nem dinnye, a kettőjük hibridje az olaszok által Meloncella di Lecce névre keresztelt zöldség. A hírek szerint egyelőre csak Dél-Olaszországban forgalmazzák, de a nagy üzletláncoknak köszönhetően előbb-utóbb eljut más országokba is. Nálunk már neve is van: diborka. Ha sikeres lesz, felkerül az étlapokra, bekerül a szakácskönyvekbe és talán a szépirodalomba is. Valószínű, miként ősei, a diborka sem lesz főfogás, de reménykedhet: róla is olyan szépeket írnak majd, mint a dinnyéről és az uborkáról.

„Mit tudjátok ti, milyen a jó uborkasaláta!” Ez az indulatos felkiáltás Krúdy Gyula egyik novellájából származik. A történet szerint Újházi Ede színművész, az Újházi Tyúklevés névadója tette ezt a megjegyzést. Majd Krúdy mindjárt hozzáfűzte: „Az uborkasaláta nőnemű dolog volt, tehát a férfiak fogyasztották”. Egyébként ez a Krúdy-novella bár az Újházi levesről szól, de az uborkával kezdődik és azzal is fejeződik be. Az írás végén a szerző ismét a színésszel mondatja ki: „Mindem rendben volna, de uborkasalátát nem tudnak Pesten készíteni.” Krúdy így folytatja: „talán igaza is volt, mert ez az az eledel, amelyhez nem elegendő a szakácsok tudománya, hanem teljes emberszeretet, az étvágyaknak különböző ismerete, a lelki diszpozíció eltalálása, a hangulat felhasználása szücségtetik hozzá.”

Krúdy Gyula dicsérete ellenére az uborka irodalmában bőven találunk csúnya foltokat. Mert amikor a szegény embernek a kenyere mellé – ha volt egyáltalán kenyere – csak egy uborka jutott, mindjárt megjegyezték íróink: fonnyadt, rücskös, izetlen és már sárga is ez a zöldség.

A mesében sem feltétlenül mesés az uborka, még akkor sem, ha maga is király. Csukás István Gyalogcsillag című zenés játékában így hangzik Savanyú uborka király dala: „Ó, a világ savanyú, mint a lében az uborka! / Ecetes az ember szája, nyelve és a toroka! / Szürke minden, állandóan sirni lenne kedvem! / Vér helyett is ecet kering lustán az eremben!” Bezzeg Édes dinnye király vígan énekel: „Ó, a világ gyönyörű és édes, mint a dinnye! / Csakis az kell, hogy mindenki tisztán, szépen higgye! / Csupa mosoly, csupa derű, boldog kacarászás! / S eltűnik a bú, betegség, bánat s a fejfájás!”

Csukás István meséjében édes az édes, savanyú a savanyú. Senkinek eszébe nem jut a dinnye és az uborka keresztjezése. Viszont ifjúsági irodalmunkban a „dinnyenemesítés” gondolata régen megfogalmazódott. Németh István 1970-ben megjelent *Vadalma* című regényében a dinnyeföld őrzője, bizonyos Gugás Ferkó bácsi arról beszél a faluban nyaraló városi fiúnak, hogy vannak olyan természetők, akik keresztelték a dinnyét – nem, nem az uborkával – a bolhával! A történetet elbeszélője gyanakodott kicsit: talán csöbe akarja húzni a csösz! Meg is kérdezte az öregtől, miért nem veszi át ezt az újítást?! „Átvinném én – felelte –, de nem árulják el a receptet, hogy bonnyolítják le a keresztjezést. Hogy a bolhát ültetik el a dinnyemaggal, vagy a dinnyemagot a bolhával, a jó fene tudja. Elég az hozzá, hogy az ő dinnyéikből kipattognak a magok.”

Komolyra fordítva: Esterházy Péter Kossuth-dijas írók családja kitelepítése miatt ismerte meg a híres horti dinnyét és az ottani dinnyéseket. A *Harmonia Caelestis* című regényében írt is erről. Érdemes elolvasni.

Filip Gabriella

TIZENÖT ÉVE A VILÁGEGYHÁZ MÉDIASZOLGÁLATÁBAN

Somogyi Viktória, a Vatikáni Rádió szerkesztő-riportere filmrendezőként is kiemelkedőt alkotott

A székesfehérvári születésű, az ELTE-n 1997-ben bölcsész diplomát szerzett és közben egy évig Angliában is tanulmányokat folytató Somogyi Viktória 2004 májusában érkezett a Vatikáni Rádió magyar szekciójához és azóta is tagja a szerkesztőség háromfős csapatának. „Rómában a nyitott és befogadó olaszok lelkiületéből fakadóan már az első perctől kezdve úgy érzem, hogy otthon van” – elevenítette fel az Örök Városba érkezésének pillanatát nemrég egy interjúban. Somogyi Viktória sok helyütt otthon van a világban: szülőhazája mellett Rómában éppúgy, mint Angliában vagy az Egyesült Államokban. Rádiós munkája mellett *A hit kiárusítása* című dokumentumfilm is, melyet rendezőként és producercént jegyez, bizonyítja: bárhol is jár a világban, számára a katolikus egyház és a magyarság ügyének képviselője a legfontosabb.

Somogyi Viktória úgy tartja, rádióssá válni lehet hosszabb vagy rövidebb folyamattal. Megegyezik, hogy az ember sosem válik azzá, és előfordul, hogy már az első pillanattól fogva rádiós, ám mindenképp szükség van esztendőnyi gyakorlatra, a rutin elsajátítására. „Kitűnő munkatársaktól tanulhattam: a ma már nyugdíjas Ipacs Katalintól és a szintén évtizedeken át a rádióban dolgozó Vertes Mártától. Sokat köszönhetek a más nemzetiségű újságíró kollégáknak is, akik segítettek a nemzetközi sajtóban való eligazodásban” – emlékezik a kezdetekre.

Rómába érkezésekor – 2002 októberében – Szent II. János Pál pápaságának utolsó éveit töltötte. Viktória számára is – immár a Vatikáni Rádióban dolgozva – nagyon fájdalmas volt látni a szenvedő pápát, az utolsó erőfeszítéseit. Örök emléket hagyó időszakként őrzi azokat a napokat, amikor milliók jöttek Rómába, hogy leróják kegyeletüket a Szent Péter-bazilikában a Teremtőhöz visszavert egyház előtt. „A Vatikáni Rádió Angyalváró néző épülete a Szent Péter térre vezető hosszú Via della Conciliazione letelején van, és az épület előtt haladt el a pápa ravatalához tartók sora. Sokan 24-28 órát álltak sorba, néma csendben, teljes fejevelemben...” – meséli emlékeit.

II. János Pál különleges egyénisége után XVI. Benedek pápa jóval visszafogottabb, egészen más karakterű pápasága új időszakot hozott a Vatikáni Rádió munkatársai számára is. „XVI. Benedek pápa, a korábbi Joseph Ratzinger bíboros, a katolikus egyház legfelkészültebb teológusa a mai napig. Fantasztikus élmény volt közvetíteni a gondolatait a magyar hívek számára” – hallhattuk Somogyi Viktóriától a Fehérvári Beszélgetések című magazinműsorban.

A magyar szekció munkatársa Ferenc pápa megjelenésére a „berobbanás” kifejezést használja és „hihetetlen karizmával rendelkezőként” jellemzi a Szentatyát személyiségét. „Ahogyan a hívek is elgondolkodnak róla, úgy itt a

szerkesztőségben belül mi is sokat tűnődünk a szavain” – mondja Viktória. A szerkesztőség élére 2014-ben visszatért Vértesaljai László SJ atyáról úgy találja: a stílusa magával ragadó, lendületes személyiség, élmény vele dolgozni.

A Vatikáni Rádió 1931. február 12-én kezdte meg működését XI. Piusz pápa kezdeményezésére, aki felkérte a rádió feltalálóját, Guglielmo Marconit, hogy az akkori legmodernebb kommunikációs eszközt állítsa az evangélizálás szolgálatába. A rádió ma már negyvenkét nyelven sugározza híreit a pápa és a Szentszék tevékenységéről, tudósít a világegyház életéről. Magyar nyelvű adása 1949-től közvetíti programjait napi húsz percben. A mindennap friss adás 19.10 és 19.30 között hangzik el, ezt követően meghallgatható a rádió magyar adásának honlapján, illetve a Katolikus Rádióban, az egri Szent István Rádióban, a Mária Rádióban és a Bonum TV-ben (a földi sugárzás néhány évvel ezelőtt megszűnt). A Kárpát-medencei ismétlésekkel együtt becslések szerint napi több mint egymillió hallgatót ér el. „Korábban az adás első harmadában beszámoltunk a Szentatyával kapcsolatos hírekről: kiket fogadott, milyen beszédeket mondott, kikkel találkozott, hova üzent. A második harmad a különböző vatikáni díksztériumok (minisztériumok) tevékenységéről adott hírt, például arról, hogy a Szentszék képviselői milyen beszédeket mondtak nemzetközi szervezeteknél. A harmadik részt a Magyarországról érkező zarándokoknak, lelkipásztoroknak, tudósoknak, művészekkel készített interjúknak szenteltük. Amikor megérkezett Ferenc pápa, ez a műsorrend felborult, mert annyi mindent csinált, olyan szerteágazó a tevékenysége, hogy örülünk, ha ezekről mind hírt tudunk adni. Természetesen továbbra is helyet kap az adásban a vatikáni díksztériumok tevékenysége is, de je-

lentősen háttérbe szorult például az egyetemes egyházzal szülő hírek lehetőségéről” – magyarázza Viktória, akit az elmúlt években egy másik oldaláról: dokumentumfilm-rendezőként és -producercént is megismerhetett a világ.

Viktória 2005-ben került kapcsolatba egy amerikai kutatóintézetrel, melynek meghívására 2006-tól három éven keresztül minden júniusban részt vett annak nyári egyetemén, majd ebből kedvet merítve, később is minden évben egy hónapot az USA-ban töltött. Ezalatt felkereste az Egyesült Államokbeli magyar közösségeket, végiglátogatta a ma-

Angeles-i producerrel együtt *A hit kiárusítása* című dokumentumfilmet, angol nyelven, hogy szélesebb közösségek is megismerhessék a különböző nemzetiségi csoportok és amerikai plébániák kálváriáját. A probléma ugyanis nemcsak a magyarokat érinti, lengyel, litván, francia, angol, olasz és más amerikai plébániák és templomok ajtajára is éppúgy lakat kerül, mint a magyarokéra. A Magyar Média Mecenatúra és a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával elkészült ötvenperces alkotás számos díjat nyert, többek között a kanadai Thymesville-ben megrendezett Keresztény Élet Nemzetközi Filmfesztivál „Kiváló alkotás” díját, Virginia államban a Newport News-beli keresztény filmfesztiválon pedig a legjobb dokumentumfilmnek, a legjobb producercént és a legjobb oktatófilmnek járó díjat. A keresztény filmek Oscarjának tekintett orlandói Nemzetközi Keresztény Filmfesztiválon a legjobb dokumentumfilm-rendező kategóriában versenyzett.

Somogyi Viktória úgy látja: az észak-amerikai katolikusok sokkal határozottabban vállalják a hitüket és a politikában, a közéletben is nyíltan kiállnak amellett. Ez Európában háttérbe szorulóban van – állapítja meg, és XVI. Benedek pápát idézi, aki szerint mi „kulturkatolikusok” vagyunk – ebben a közegben növekedünk fel, de később nem éljük meg a mindennapokban a hitünket. „Statisztikák mutatják, hogy az Egyesült Államokban a mai napig a hívek ötven százaléka vesz részt vasárnap a szentmisén. Európában örülünk, ha ez tíz százalék körül van. Ebben is megmutatkozik, hogy ők mennyivel komolyabban odafigyelnek a hitükre” – érzékelteti a különbséget Viktória.

A templomok megmentéséhez mégsem elegendő ez sem – tesszük hozzá mi. A kereszténység vonzóbbá tétele, az Egyház hívszavának felerősítése, a fiatalokhoz vezető út megtalálása, a papi hivatás vállalására való ösztönzés terén több a teendő, mint eddig bármikor.

A Vatikáni Rádió magyar szerkesztői derekasan kiveszik ebből a részüket. A nap huszonnégy órájában, az év háromszázhatvanöt napján munkálkodnak az egyetemes katolikus Egyház ügyéért – mindig készen arra, hogy az idők jeleire válaszoljon, jó és egyre jobb híreket közvetíthessenek hallgatóik felé.

Varga Gabriella

Találkozás Ferenc pápával a Szent Márta-ház kápolnájában tartott szentmise után

(Fotó: Osservatore Romano)

gyar plébániákat és számos interjú készített egyházi és világi, a magyar értékek, kultúra, hagyományok megtartása terén kiemelkedő tevékenységet folytató személyiségekkel. „Egy idő után szomorúan kezdtem tapasztalni, hogy bezárnak az ottani magyar templomok. Nem értettem, hogy miért történik ez. Akkor merült fel bennem a gondolat, hogy érdemes lenne megvizsgálni, milyen indokok vezetnek ehhez a jelenséghez” – számolt be elhatározásáról, hozzátéve, hogy a diaszpóra, így a tengerentúli magyar plébániák szerepe a hit átadása mellett a közösségek összetartása szempontjából is meghatározó, hiszen a magyar identitás megőrzésének helyszínei s ezáltal alapvető közösségépítő erők. „Bezárhatnak vagy továbbköltözhetnek némely magyar szervezetek, a templomoknak azonban nem lenne szabad eltűnniük sohasem. Minden erőfeszítést meg kellene tenni azért, hogy továbbra is megmaradjanak és az említett sokoldalú küldetésüket teljesíthessék” – fogalmaz Viktória. Mindezen gondolatai nyomán készítette el két és fél évnyi munkával, Jeff MacIntyre Los

BÖJTE CSABA TESTVÉR ÉS AZ ERDÉLYI ÁRVA GYEREKEK FERENC PÁPÁNÁL

Az általános pápai kihallgatáson, május 8-án, szerdán délelőtt Böjte Csaba ferences testvér és a Dévai Szent Ferenc Alapítvány harminc fiatalja egy ajándékkal és egy kéréssel fordultak Ferenc pápához. Egy tradicionális erdélyi ablakot adományoztak a Szentatyának, amelyen a Gyermek Jézus alakja az alapítvány befogadó otthonaiban gondozott 2000 gyermek fotójából rajzolódik ki. Csaba testvér tolmácsolta a gyerekek kérését a pápának: tegye június elsejét a Gyermek Jézus napjává.

Parvuli Dei – Isten Gyermekai. Ablak a „Gyermek Jézus” világára. Ezen a tradicionális erdélyi ablakon át csodáljuk Jézus Krisztust, a teremtett világot, és mondunk Igent az Életre, Isten gyermekeire, a gyermekáldásra, és a legkisebbekre, akik a családi fészektől részben, vagy egészen elsodrótak. Talán a Jóisten is így csodálja mennyei ablakán át a világ megannyi csodáját. A Dévai Szent Ferenc Alapítvány árva és társadalom peremére szorult gyermekeinek Böjte

Csaba ferences testvér és munkatársai nyitották meg az ablakot Isten jóságára, az Élet szeretetére. Csaba testvér több mint 6000-szer lehajolt a legkisebbekért, akiket az élet az út szélére sodort, befogadta, felnevelte őket, irányt mutatott nekik: „Jónak lenni jó! Jót tenni jó! Ítékezés nélkül a szeretet útján járni! Isten akaratára figyelni.”

Ezt az alkotást Csaba testvér több mint negyedszázados gyermekmentő és nevelő tevékenysége iránti hála ihlette, amely jelenleg több mint 2000 el látott gyermek arcképéből áll össze. Az alkotás az árva gyermekek ajándéka Ferenc pápának, akit hálás szívvel, szeretettel és nagy örömmel várnak Csíksomlyón. A gyermekek ajándékát Török Brigitta és Török László, az alapítvány önkéntes támogatóinak ötlete alapján Török Brigitta fotográfus, Nagy Zsolt népi asztalos mester, nevelő és munkatársai, Nagy István Gábor erdélyi népi kovács mester, Szabó Zoltán csíkszenttamási népi fafaragó mes-

ter, Povázai György printerieur készítettek el.

– Június 1-én Csíksomlyóra, a Ferenc pápával való találkozóra 1000 gyerekekkel készülünk nagy izgalommal. – mondja Böjte Csaba. – Szívvel remélem, hogy egy dallal és a gyermekeink által tervezett, varrt ruhában felöltöztetett Gyermek Jézus szoborral megajándékozhatjuk nagy családukat, az Egyházunk fejét, Ferenc pápát!

Azt tapasztaltam, hogy nemcsak a gyermekeknek vonzó, erőt adó példakép a Gyermek Jézus személye, hanem a megfáradt, sokszor koravén, játszani már nem erőt tudó felnőttek is örömmel fogadják a vidám gyermeklelkületű ünnepeket. Jó látni és tudni, hogy Megváltónk mielőtt komoly prédikációkkal, csodákkal ékeskedő felnőtt életét elkezdte volna, mert és tudott jókedvűen játszani Názáret poros utcáin az emberek fiaival. Milyen csodálatos lehetett egy-egy csendes vacsora a názáreti kisházban? A Mindenhatónak a mindenna-

pi betevőt megköszönő, a gyermek Jézus köré épülő názáreti csendes élet után kiált a világ, és ezt határozottan állítom még akkor is, ha ezt sokan nem tudják hangosan megfogalmazni!

Kárpát-medencében, Európában, de az egész fejlett világban sajnos az emberek elfordultak az élettől, a gyermekáldástól! Kiszáradtak a családok, egész vidékek válnak „öregotthonná”.

Társadalmunk ezen sebeire bátorkodom javasolni, hogy Egyházunk tegye június elsejét a Gyermek Jézus szép ünnepnapjává!

Ahogy május elseje a munkás Szent József ünnepe lett, vagy ahogyan kegyelmes atyánk elődje Szent II. János Pál pápa február 11-ét a betegek világnapjává tette, úgy kérjük, az árva gyermekek nevében, hogy június 1-ét, a Nemzetközi Gyermeknapot szentelje egyházunk legfőbb előjárója a legcsodálatosabb gyermek tiszteletére, június elseje legyen a Gyermek Jézus ünnepe az egész világon!

(VR)

MAGYAR NYELVŰ SZENTMISÉK NYUGAT-EURÓPÁBAN

Itt közöljük a magyar lelkészek telefonszámát és címét, ahol érdeklődni lehet magyar nyelvű szentmisék helye és ideje után. Megtalálható még az MKPK honlapján is: <http://www.katolikus.hu/miserend>

ANGLIA:

London: Ft. Csicsó János főlelkész, Hungarian R.C. Chaplaincy, 62 Little Ealing Lane, London, W5 4EA, Tel./Fax: +44-20/8566-0271. E-mail: hungarian.chaplaincy@btinternet.com Misézó helyek: London, South Croydon, Bristol, Luton, Cambridge; www.magyar-katolikusok.co.uk. Bővebb információ a Facebookon, a Katolikus szentmisék Londonban cím alatt.

Észak-Anglia:

Az észak-angliai magyar lelkipásztorkodás átmenetileg szünetel. Lelkipásztori ügyekben, kérem, vegyék fel a kapcsolatot a londoni Főlelkességgel.

AUSZTRIA:

Bécs: Ft. Simon Ferenc esperes, főlelkész és P. Szomszéd Tamás SJ, Wiener Ungarische Kath. Gemeinde, Döblergasse 2/30b, 1070 Wien, tel.: +43-1/526 49 72; fax: +43-1/526 49 72 25. Misézó helyek: Bécs, vasárnaponként 11.00-kor, Deutschordenskirche, Singerstr. 7., Bécsúj-hely, Domplatz 1 (Szent Katalin-kápolna), minden hónap utolsó vasárnapján 17.00-kor; bmke@katolikus.at, www.katolikus.at; Baden, minden hónap második vasárnapján 16.30-kor, Leedorfer Haupt Str. 74., 2500-Baden.

Pázmáneum: Ft. Varga János rektor, 1090 Wien, Boltzmanngasse 14, tel.: +43-1/3191403-18, e-mail: collegiumpazmaneum@gmail.com, előesti szentmise: szombatoként 17.00-kor. www.pazmaneum.katolikus.hu

Burgenland/Alsóőr: Kath. Pfarramt, 7501 Unterwart 226, tel.: +43-3352/34108. Misézó helyek: Alsóőr, vasárnaponként 9.45-kor, Felsőőr, vasárnaponként 8.30-kor. Felsőpulya, hó 1. vasárnapján 8.45-kor. Alsópulya, hó 1. és 3. vasárnapján 18/19 órákor.

Eisenstadt/Kismarton: Ft. Pál László. Szentmise minden hó 3. vasárnapján 11.00-kor, Franziskaner Kirche, Haydnegasse 31, 7000 Eisenstadt.

Graz: Msgr. Molnár Ottó, tel.: +43-316/68 21 2421, otto.molnar@laposte.net; és Ft. Holló István, tel.: +43-676/8742 6711, istvan.hollo@graz-seckau.at; szentmise minden vasárnap 17.00 órákor. Kalvarienberg-Kirche, Kalvarienbergstr. 155., 8020 Graz.

Innsbruck: Szentmise minden hónap 2. vasárnapján a Magyar Házban, Richard Wagner Str. 3. 6020 Innsbruck. Érdeklődni: Wachsmuth Tünde, sopranyi_tunde87@yahoo.com

Linz: Ft. Szabó Ernő, Ungarnseelsorgezentrum d. Diözese Linz, Herrenstr. 2. 4600 Wels, tel.: +43-732/ 341175, ernest.szabo@diözese-linz.at; Misézó helyek: Linz: minden hónap 1., 3. és 5. vasárnapján; Wels: 2. és 4. vasárnap.

Klagenfurt: Szentmise minden hónap utolsó vasárnapján 14.00-kor a Kapuziner Kirchében, Waaggasse 15, 9020 Klagenfurt.

Salzburg: Szentmise havonta egyszer, 3. szombat 17.00-kor az Orsolyita-templomban, Aigner Str. 135. 5061 Salzburg. Érdeklődni: Bohuny István, tel.: +43-699/81721232.

BELGIUM

Brüsszel: P. Havas István Sch.P., Mission Catholique Hongroise, Magyar Ház, szentmise minden vasárnap 10.30 és 18.00 órákor. Rue de l'Arbre Bénit 123, 1050 Bruxelles. Tel.: +32-2/64 96 188, mobil: +32-487/614 063, havas@piar.hu. Honlap: www.magyarhaz.be. Misézó helyek: Leuven, Hága/NL, Luxembourg.

Liège/Luxembourg: Ft. Dobai Sándor főlelkész, Hospitaalstraat 3 bus 8, 3600 Genk, Belgium, Telefon: +32/89-354-650. Misézó helyek: Liège, Verviers, Eupen, Huy, Genk, Eiden, Charleroi, Luxembourg város.

FRANCIAORSZÁG

Párizs: Mission Catholique Hongroise, 42, rue Albert Thomas, 75010 Paris, tel.: +33-1/42 086170, fax: +33-1/42 067155, missioncatholique@orange.fr; www.magyarmisszio.info

LENGYELORSZÁG

Varsó: minden hónap második vasárnapján 15.00-kor. Az Úr Mennybemenetele-templom (Kościół Wniebowstąpienia Pańskiego), Ursynów, al. Komisji Edukacji Narodowej 101. Metróval a Stoklosy állomásig kell jönni, majd Varsó központja felé sétálni kb. 350 m-t.

NÉMETORSZÁG

Augsburgi Egyházmegye: Misézó helyek: Augsburg, Kempten, Neuburg a. D. Érdeklődni: Ft. Csibi Sándor, Ungarische Kath. Mission, Henisiusstr. 1., 86152 Augsburg, tel.: +49-821/ 31 66 89 60 vagy +49-821/31 66 89 61, iroda@augmis.de; www.augmis.de, www.augsburgimisszio.de

Bamberg-Eichstätt-Regensburgi Egyházmegye: Stemper Ferenc lisbergi plébános mutat be szentmisét kéthetenként. Lehetőség szerint Dankó István atya (Amberg) is besegít. A szentmisék helye: Caritas-Seniorenheim St. Josef kápolnája, Giesbertstr. 65. Érdeklődni lehet: Lipecz Josef, Tel.: +4917638033699.

Esseni Egyházmegye:

Misézó helyek: Duisburg, Essen. Érdeklődni: Ung. Kath. Mission, Fraziskaner Str. 69a, 45139 Essen. Kölnben: tel./fax: +49-221/33 778 517.

Freiburgi érsekség:

Ft. Lovász Reinholdt plankstadti kooperator, cím: Schwetzingen-Str. 32, 68723 Plankstadt, havonta magyar szentmisét tart Mannheimben.

Berlini és Hamburgi Főegyházmegye, Hildesheimi és Osnabrücki Egyházmegye:

Misézó helyek: Berlin, Hamburg, Hannover, Kiel, Lübeck, Braunschweig, Bremen. Érd.: Hamburgban: Ft. Rasztováz Pál, Ungarische Katholische Mission, Bürgerweide 35, 20535 Hamburg, tel.: +49-40/25 077 83.

Kölni Főegyházmegye és Aachen:

Misézó helyek: Köln, Bonn, Düsseldorf, Wuppertal, Bergisch-Gladbach, Aachen. Érdeklődni: Ft. Lukács József, Kath. Ungarnseelsorge Köln, Am Rinkenpühl 10, 50676 Köln. ungarnzentrum@netcologne.de; tel./fax: +49-221/ 33 778 517; www.ungarnzentrum.de

Limburg-Fulda-Mainzi Egyházmegye frankfurti székhellyel:

Misézó helyek: Frankfurt-Rödelheim, Mainz, Wiesbaden, Darmstadt, Giessen. Érdeklődni: Ft. Takács Pál, Katholische Ungarische Gemeinde, Ludwig-Landmann-Str. 365, 60487 Frankfurt. Tel.: +49-69/ 24 79 50 21, 069/24795022, fax: +49-69/97 78 26 84; www.magyar-katolikusok-frankfurt.de, pal.takacs@magyar-katolikusok-frankfurt.de

München-Freisingi Főegyházmegye:

Misézó helyek: München, Rosenheim, Erding, Ladshut, Bad Tölz. Érdeklődni: Ft. Merka János, Magyar Katolikus Egyházközség – Ungarische Katholische Gemeinde, Oberföhringer Str. 40, 81925 München. Tel.: +49-89/2137- 4230, fax: +49-89/2137-4234. Ungarische-Gemeinde. Muenchen@eomuc.de; www.ungarische-mission.de Nyugdíjas kiségitő: Ft. Buchmüller István ny. plébános.

Münster-Paderborn-Osnabrücki Egyházmegye:

Misézó helyek: Bielefeld, Hagen, Marl, Minden, Münster, Neukirchen-Vluyn, Osnabrück. Érdeklődni: Ft. Simon Péter, Münster Magyar Katolikus Misszió, Middelfeld 24, 48157 Münster, tel.: +49-251/9 32 57 288, ungarische-mission@bistum-muenster.de, honlap: <https://sites.google.com/site/magyarkatolikusmisszio> vagy www.facebook.com/ungmis

Passaui Egyházmegye:

Érdeklődni: Ft. Kovács János, 84375 Kirchdorf am Inn, tel.: 0049-85/71 23 32. Magyar Misszió Passau, honlap: www.magyar-misszio-passau.de

Rottenburg-Stuttgarteri Egyházmegye:

Érdeklődni: Ft. Dr. Tempfli Imre, Ungarische Katholische Gemeinde, Albert-Schäffle Str. 30, 70186 Stuttgart, tel.: +49-711/236 91 90, fax: +49-711/236 73 93, mission@stuttgarteri-katolikusok.de www.stuttgarteri-katolikusok.de, és Ft. Merlász Tibor, Walfischgasse 17, 89073 Ulm, tel.: +49-731/39 96 63 06, mobil: +49-1575-3701412, mtibor1960@gmail.com Misézó helyek: Stuttgart, Ulm, Balingen-Frommern, Biberach, Böblingen, Friedrichshafen, Eislingen, Heidenheim, Heilbronn-Horkheim, Ludwigsburg, Munderkingen, Reutlingen, Schwäbisch-Gmünd, Weingarten, Tuttlingen.

Würzburgi Egyházmegye:

Misézó hely: Würzburg. Érdeklődni: Ft. Dr. Kocsik Endre, Domerschulstr. 2, 97070 Würzburg. Tel.: 0049-931/38 66 2530, fax: 38 662 599.

NORVÉGIA

Információ a magyar nyelvű lelkipásztori szolgálatról: www.nufo.no/makao

OLASZORSZÁG

Róma: Mons. Dr. Németh László főlelkész, a római Szent István Ház igazgatója, Casa di Santo Stefano, Via del Casaleto, 481, 00151 Roma, tel.: +39/06 6574 2834, mobil: +39/348 79 52 165, italiamissiohu@gmail.com. Misézó helyek: Róma – minden hó utolsó vasárnapján 10.30-kor, Chiesa Santa Maria del Suffragio (Via Giulia) – 00186 Roma, kivéve július, augusztus) és a Szent Péter-bazilika Magyarok Nagyasszonya-kápolnában minden kedden 8.00-kor. Milánó – minden hó első vasárnapján 16.00-kor, Szalézi oratorium (Via Copernico 9, kivéve jan., júl., aug., szept.). Magyar szentmisék helye: Bologna, Catania, Loreto, Padova, Palermo, Parma, Torino.

Firenze: Mons. Dr. Kovács Gergely, Pontificio Consiglio della Cultura, 00120 Città del Vaticano, gkovacs@tin.it

SVÁJC

Zürich: Ft. Varga Péter, Röm. Katholische Ungarnmission, Winterthurer Str. 135, 8057 Zürich, tel.: +41-44/36 23 303, peter.varga@mail.ch; Misézó helyek: Zürich, Winterthur, Wetzikon-Uster, Schaffhausen, Frauenfeld.

Genf és Lausanne: P. Stipitz Árpád atya OFM. Genfben minden hónap első és harmadik vasárnapján, 10.30 órákor, a Cointrin-i kápolnában, Chemin du Ruisseau 36, 1216 Cointrin GE; +41 22 791 04 58. Lausanneban a genfi vasárnapi szentmiséket megelőző szombat, 18:00 órákor, a Servan kápolnában, Chemin Eugene-Grasset 12, 1006 Lausanne; +41 76 483 73 94.

Bern: Ft. Pál István, Röm. Kath. Ungarnmission, Pf. 102, 3073 Gümligen, info@katolikus.ch; www.ungarnmission.ch

Basel: Ft. Pál István, Röm. Kath. Ungarnmission, Bininger Str. 45, 4123 Allschwil; tel.: +41/765185440. Szentmise: minden vasárnap 8.50-kor. www.ungarnmission.ch; a Sacré Couer-templomban, Feierabendstr. 68.

ELHUNYT GYURÁS ISTVÁN SJ

Életének 82., papságának 56. évében, 2019. május 2-án a budapesti Farkas Edith Szeretetotthonban elhunyt Gyurás István jezsuita atya.

Gyurás István 1937. október 4-én született Barcsón. Iskolai tanulmányait szülőfalujában kezdte, majd Pécssett folytatta, 1956-ban érettségizett.

1957 és 1963 között a Pécsi Egyházmegye kispapjaként teológiai tanulmányokat folytatott a győri egyházmegyei szemináriumban. 1963. június 23-án Kisberk Imre székesfehérvári püspök pappá szentelte a pécsi székesegyházban.

Káplánként szolgált 1963 és 1966 között Nagynyáradon és Nagydorogon.

1966-ban Svédországba költözött, majd Norvégiában élt. 1967 júliusában a magyar jezsuita rendtartomány növendékeként Aschebergben belépett az Észak-Német Jezsuita Provincia noviciátusába.

1979-ben Berlinben elvégezte a jezsuitáknál szokásos harmadik probációt, majd egyetemi lelkész lett Erlangenben. 1980–81-ben Kastlban a fiúinternátus vezetője, 1981-től 2002-ig a rottenburg-stuttgarteri egyházmegye déli részén a magyar katolikusok lelkesítője volt. Támogatta a magyarokat az anyaországban, Erdélyben és Kárpátalján.

2002-ben kinevezték a stuttgarteri Magyar Katolikus Misszió élére; megbízatását az egész egyházmegye területére kiterjesztették. 2008-tól Marosvásárhelyen szolgált.

2015-ben Budapestre, a Farkas Edith Szeretetotthonba került. Itt hunyt el 2019. május 2-án.

jezsuita.hu

HIRDESSEN AZ ÉLETÜNKBEN

Apró-, házassági-, általános hirdetések betűnként:	0,10 EUR
„Jelige” – postaköltség	5,00 EUR
Üzleti, nyereséges hirdetés betűnként	0,20 EUR
Nagybetűs sorok betűnként	0,40 EUR
Egyszerű, 1 „pontos” keret	10,00 EUR
Kéthasábos hirdetés az összeg kétszerese.	
Külön kívánásokat esetenként árazunk.	

Egymás utáni háromszori hirdetésnél 10 %, hatszori hirdetésnél 20 %, illetve egész évi hirdetés esetén 30 % kedvezményt adunk!

HIRDETÉSEK

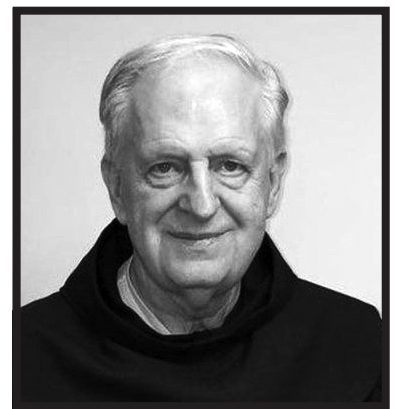
Eladó Tahitótól 5 perc sétára a Duna-parttól, 356 m² telken tetőtér-beépített, modernizált, tornácos parasztház, szép kilátással. 105 000 EUR / 35 000 000 HUF. Alsó szint: 135 m², 4 szoba, 2 konyha, fürdőszoba, veranda, tornác. Padlástér: 85 m² 1 nagy szoba, hálófülke, fürdőszoba, gardrób, kis erkély. Pince: 35 m². Kandalló, cserépkályhák, szauna, kis medence, lugas, diófa, szilvafa, cseresznye-fa. E-mail: estillo43@icloud.com

St. Gallen: a hónap második vasárnapján 17.00 órákor magyar szentmise a Schutzengel-kápolnában (a dóm mellett). Lelkész: Szücsi László, Kirchstr. 13, 9036 Grub. Tel.: 071 891 56 01.

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia külföldi magyar lelkipásztori szolgálatért felelős püspökének irodája: MKPK, Külföldi Magyar Lelkipásztori Szolgálat, Dr. Cserháti Ferenc püspök, H-1053 Budapest, Papnövelde utca 5–7., tel./fax: 0036-1/266-4515, e-mail: cserhati@katolikus.hu □

ELHUNYT POLGÁR KAPISZTRÁN OFM

Életének 79. évében, 2019. április 26-án elhunyt Polgár László Kapisztrán OFM, a New Jersey állambeli New Brunswick Szent László magyar templomának utolsó plébánosa.

Kapisztrán atya kivándorló magyar családban született New Brunswickban, New Jersey államban 1940. május 6-án. Ferences szerzetesként szentelték pappá, a Kapisztránról elnevezett Kusztdia tagjaként 1967. június 2-án az Ohio állambeli Centervilleben.

Szolgálati helyei: Roebling (New Jersey) és Dewitt (Michigan) (1971–1979); Roebling (New Jersey) (1980–1989); 1998 és 2013 között a New Brunswick-i Szent László magyar templom plébánosa volt. 2013-ban a helyi püspök döntése alapján a Szent László-templom mint önálló templom megszűnt, ekkor Kapisztrán atya nyugalmába vonult, és a New York-i Padua rendházba költözött. Élete végén visszatért New Brunswickba, ahol a JFK Hospital hospice-részlegén hunyt el. Lelki üdvéért a New Brunswick-i Szent László-templomban mutattak be szentmisét május 3-án 11 órákor, majd a St. Peter Cemeteryben helyezték örök nyugalomra.

Dudás Róbert Gyula

ÉLETÜNK

Budapesti szerkesztőség és kiadóhivatal:
KERESZTÉNY ÉLET SZERKESZTŐSÉGE
H-1075 Budapest, Károlyi krt. 1.
Telefon: (0036) 1/328 01 96, (0036) 1/328 01 97
Fax: (0036) 1/328 01 98
E-mail: eletunk@keresztneyelet.hu
www.keresztneyelet.hu

Főszerkesztő: dr. Cserháti Ferenc
Felelős kiadó: Merka János
Felelős szerkesztő: Czoborczy Bence
A szerkesztőbizottság tagja:
Vincze András

Redakción és Herausgeber:

UNGARISCHE KATHOLISCHE GEMEINDE
Oberföhringer Str. 40, D-81925 München
Verantwortlicher Herausgeber: Merka János
Telefon: (0049) 89/98 26 37
Telefax: (0049) 89/98 54 19

E-mail: eletunk@ungarische-mission.de

Abonnement für ein Jahr: 20 EUR

11 Exemplare

nach Übersee mit Luftpost USD 60

ELŐFIZETÉS:

Az Életünket a helyi magyar lelkészek terjesztik, ők küldik szét, náluk is kell előfizetni!

Tengerentúlról, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a kiadóhivatal küldi az újságot.

1 példány ára: 2 EUR

Előfizetési ár egy évre: 20 EUR

Tengerentúlról USS 60

BANKSZÁMLÁNK:

Szent Maximilian Kiadó

OTP Banka Slovensko, Komárno

IBAN SK81 5200 0000 0000 0886 7696

BIC/SWIFT: OTPVSKBX

Erscheint 11 mal im Jahr.

Satz: ÉLETÜNK

Druck:

Micropress Kft.

H-3516 Miskolc, Ács u. 12.

Beilagenhinweis: Dieser Auflage liegt zeitweise ein RUNDSCHREIBEN bei.

A KIADVÁNYHOZ KÖRLEVELET

MELLÉKELTÜNK.

